

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 59000

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטנשט הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו" אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לטובת נשמת הרה"ק רבי יחיאל מיכל ב"ר מנחם ממוש זצ"ל הרה"ק רבי יחזקאל שרגא בהרה"ק ר' חיים הלפרן שטאם זצ"ל

משנה ג'

להבנת המשנה נקדים שאמנם חולה שיש בו סכנה, ואפילו ספק סכנה, מותר לחלל עליו את השבת ולעשות לו כל צרכיו, אבל מי שיש לו מיחוש שאין בו סכנה, גזרו בו חכמים שלא ישתמש בתרופות בשבת, מחשש שמא יבוא לידי שחיקת סממנים, שהיא תולדת טוחן.

רבינו עובדיה מברטנורא

אין אוכלין אַזובין בַּשַּׁבָּת אזוביון הוא מין אזוב המשמש כתרופה להמית תולעים שבמעיים, ובאה המשנה ללמד, שאסור לאכול בשבת, והטעם הוא: **לְפִי שְׂאִינוּ מֵאֲכָל בְּרִיאִים** ומוכח הדבר שאוכלו לשם רפואה, וכמו שלמדנו בהקדמה למשנה שאסור להשתמש בתרופות בשבת לריפוי מיחוש שאין בו סכנה, גזירה שמא ישחק סממנים, **אֲבָל אוֹכֵל הוּא אֶת יוֹעֵזֵר** מין צמח מאכל שהוא תרופה לתולעים שבכבד, ומותר לאכול בשבת, לפי שאף אנשים בריאים אוכלים אותו, וְשׁוֹתָה אֲבוּב-רוּעָה מין צמח ששורים אותו במים, ואלו משמשים תרופה למי ששתה מים מגולים שהורעלו ע"י ארס של נחש, ומותר לשתות משקה זה בשבת, לפי שגם אנשים בריאים רגילים לשתות אותו. זה הכלל: **כָּל הָאֲכָלִין כֹּל המאכלים שגם דרך האנשים הבריאים לאכלם אוֹכֵל אָדָם לְרִפּוּאָה** מותר לאדם שיש לו מיחוש לאכלם בשבת, אף כשהוא מתכוון לרפואה, וְכָל הַמְשָׁקִין שגם אנשים בריאים שותים אותם שׁוֹתָה אדם לרפואה גם בשבת, **חוּץ מִמֵּי דְקָלִים** מים ממעיין ידוע בארץ ישראל שיצא מבין שני דקלים ושתייתם היתה מביאה לידי שלשול וניקוי המעינים וְכּוֹס עֵקְרִים משקה שעשוי משורשים (עיקרים) של עשבים ובשמים, והטעם הוא: **מִפְּנֵי שֶׁהוּא לִירוּקָה** שמי הדקלים ומשקה העיקרים הם תרופה לצהבת (ירקון), וממראה פניהם של חולים אלו הכל מכירים ששותים אותם לרפואה* **אֲבָל שׁוֹתָה הוּא מֵי דְקָלִים לְצִמְאֻוֹ** מי שאינו חולה בצהבת מותר לו לשתות בשבת מי דקלים לרוות צמאונו, וְסָךְ שְׁמוֹ עֵקְרִין שמן שנתבשם בשורשי בשמים, מותר לאדם לסוך על בשרו בשבת **שְׁלֹא לְרִפּוּאָה** אם אינו עושה כן לשם רפואה.

*בגמרא מבואר ש'כוס עיקרים' היה גורם לעקרות, ולכן נקרא בשם זה, כדי שאנשים יזהרו מלשתותו וישתדלו להשיג תרופה אחרת למחלתם.

לצמא- אם אינו חולה.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה הרבנית פערייל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאנגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ד'

רבינו עובדיה מברטנא

לא יגמע את החומץ-ויפלוט, דמוכחא
מלתא דלרפואה הוא. ואם מגמע ובולע
שפיר דמי.
לא יסוך בהם יין וחומץ- דאין אדם סך מהן
אלא לרפואה.
אבל לא שמן ורד- לפי שדמיו יקרים ומוכחא
מלתא דלרפואה קעביד.
שכן דרכן לסוך- בלא מכה.
רבי שמעון אומר כו'- ואין הלכה כרבי
שמעון.

החושש בשניו אדם שיש לו כאב שניים בשבת **לא יגמע בהן את החמץ** לא ימלא פיו חומץ כדי לרפא את כאבו, לפי שהכל מבינים שעושה זאת לשם רפואה, **אבל מטבל הוא פְּדָרְפו** מטבל הוא את לחמו בחומץ לאכלו כמו שהוא רגיל תמיד לעשות, **ואם נתרפא נתרפא** בגמרא מבואר שאף לגמע חומץ אסור רק כשהוא פולטו (לאחר שגרגר אותו בפיו), שניכר הדבר שלשם רפואה הוא מגמע, אבל המגע ובולע - מותר*. **החושש** בשבת **במתניו** היינו שיש לו כאב במתניים **לא יסוך יין וחמץ** לפי שאין סכים אותם על המותניים אלא לרפואה, **אבל סך הוא את השמן** במתניו, שאף אנשים בריאים רגילים לסוך שמן על גופם, **ולא שמן ורד** אולם אסור לסוך שמן ורד, לפי שהוא יקר מאד, והכל מבינים שסך אותו רק כיוון שהוא צריך לרפואה. ברם **בני מלכים סכין שמן ורד על מפותיהן** בשבת, **שפן דרפם לסוך פחל** שמן ורד על גופם, אף כשאין להם מכה. **רבי שמעון אומר: פל ישראל בני מלכים הם** ומה שמותר לבני מלכים מותר לכל ישראל. בגמרא מבואר שבמקום ששמן ורד מצוי, ובני האדם רגילים לסוך בו, מותר גם מבלי שחושש במתניו להשתמש בו.

וכתבו הפוסקים, שהמדובר כאן במי שיש לו מיחוש בלבד, אבל מי שיש לו צער רב מחמת כאב השיניים וכל גופו נחלש מכך, מותר לעשות כל התרופות לריפוי הכאב.

בית שלמה

בני מלכים סכין שמן ורד על מפותיהן, שפן דרפם לסוך פחל. רבי שמעון אומר, פל ישראל בני מלכים הם (שבת פרק י"ד, משנה ד')

ישנם שתי מחלוקות של רבי שמעון בר יוחאי שיש קשר ביניהן, המשנה במסכת שבת מביאה מחלוקת בין תנא קמא לרבי שמעון, האם מותר להשתמש בשמן ורד בשבת, תנא קמא סובר שרק לבני מלכים מותר, כיוון שהם רגילים למשוח עצמם בשמן ורד גם ביום חול, ואפילו כשאין להם מכה, ורבי שמעון מתיר לכל אחד מבני ישראל להשתמש בשמן ורד בשבת, כיוון שהוא סובר כי כל אחד מבני ישראל נקרא בן מלך.
ניתן בס"ד לקשר מחלוקת זו של רבי שמעון ותנא קמא עם מחלוקת ידועה נוספת בה חולקים רבי שמעון ורבי ישמעאל כפי שמובא בגמרא בברכות (ל"ה, ע"ב) "ת"ר ואספת דגנך, מה ת"ל? לפי שנאמר לא ימוש ספר התורה הזה מפיקך, יכול דברים ככתבך, ת"ל ואספת דגנך, הנהג בהן מנהג דרך ארץ, דברי ר' ישמעאל ר' שמעון בן יוחאי אומר: אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, ודש בשעת דישה, וזורע בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה? אלא בזמן שישראל עושים רצונו של מקום, מלאכתן נעשית ע"י אחרים, שנאמר: ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו', ובזמן שאין ישראל עושים רצונו של מקום, מלאכתן נעשית ע"י עצמן, שנאמר: ואספת דגנך, ולא עוד אלא שמלאכת אחרים נעשית על ידן, שנאמר: ועבדת את אויביך וגו', אמר אביי הרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידן, כר' שמעון בן יוחאי ולא עלתה בידן" מגמרא זו למדים כי שיטת רבי ישמעאל הינה שאדם צריך גם לעבוד עבודה גשמית וגם ללמוד תורה, ואילו לעומתו רבי שמעון סובר כי האדם צריך רק ללמוד תורה, ואילו מלאכתו הגשמית תיעשה ע"י אחרים, להבנת דברי רבי שמעון נביא משל לבן מלך שכל היום יושב בארמון ומתכנן תכנונים כיצד יש לנהל את הממלכה, כמה מיסים לגבות? ובמי יש להלחם וכיוצא"ב, ואילו את צרכיו הגשמיים, דהיינו הבישול והכיבוס וכיוצא"ב, עושים המשרתים, כך סובר רבי שמעון כי היהודי הוא כמו אותו בן מלך שיכול לשבת כל היום בארמון הוא בית המדרש ולתכנן תכנונים לממלכה, דהיינו ללמוד תורה, ואת מלאכתו יעשו אחרים, ומסיימת הגמרא ואומרת "הרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידן כר' שמעון בן יוחאי ולא עלתה בידן" ומזה נלמד שאמנם הרבה עשו כמו רבי ישמעאל ועלתה בידן ומשמע מזה שמעטים עשו כרבי ישמעאל ולא עלתה בידן ומצד שני רבים עשו כרבי שמעון ולא הצליחו, אך מעטים עשו כדבריו וכן הצליחו, דהיינו רק מי שמחשיב עצמו כבן מלך ויש לו אמונה מלאה בקב"ה שהכח בידו לספק את כל צרכיו הגשמיים והוא מנצל את זמנו ללימוד התורה יכול לעשות כרבי שמעון ולהצליח, אך מי שאין לו אמונה שלמה ויש לו פקפוק אפילו קל שבקלים שיש לו צורך "לעזור" לקב"ה להביא לו פרנסה, צריך הוא לעמול על פרנסתו כשיטת רבי ישמעאל, עפ"י הנ"ל נבין גם את המשנה בשבת רבי שמעון סובר שיש בידי כל אחד היכולת להרגיש ולפעול כמו בן מלך ולכן הוא סובר כי ישראל בני מלכים הם, ולכן מותר להם להשתמש בשמן ורד, אך תנא קמא כשיטת רבי ישמעאל סוברים כי לא כולם יכולים לפעול כשיטת רבי שמעון ולכן מותר רק לבן מלך אמיתי להשתמש בשמן ורד בשבת.

[להצטרפות לקבוצת 2 משניות ליום לחץ](#)

[אתר ללימוד משניות ואמירת תהילים לפי שם הנפטר/ת \(קריאה/שמיעה\)](#)

by Getty